

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre	2 "

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1. c.
földszint balra. (Piacz felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a Thaisz-nyomdában és Thaisz
Arthur papírkereskedésében (Piac-u. 7.)

DONOGÁN ÉS SOMOSSY DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehér-
nemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK. ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS.

Jegyezzünk hadi kölcsönt.

A hadi költségek részbeni biztosítása céljából, kormányunk hadi-kölcsönt szándékozik felvenni és e célból, eltérve az eddigi szokásoktól, nem a nagybankokhoz fordul, hanem a nagyközönségtől óhajtja azt direkte igénybe venni.

Ezen eljárás nagyon helyes is, minthogy mindannyiunk áldozatkészségére a mostani időben szükség van.

Mi, akik itthon maradtunk és vérünket nem vihetjük a harctérre, kettős kötelességünk, hogy a háborúra szükséges összegeket előteremtsük, hogy véreinket, igényeik kielégítésére ez uton is támogathassuk, mert a háboruban nemcsak vér, hanem pénz, pénz és ismételten pénzek kellenek.

A kölcsönre vonatkozó felhívás lapunk más helyén olvasható.

Nagyon kedvező feltételek mellett nemcsak hazafiúi kötelességet teljesítünk a jegyzés által, hanem pénzünket a leggazdaságosabban kamatoztathatjuk.

Eppen ezért megvagyunk győződve arról, hogy a mostani államkölcsön, várakozás felett kedvező eredménnyel fog végződni. Ezzel hatalmas bizonyítékát nyújtjuk annak, hogy nemcsak a harctéren áldozzuk vérünket, vagyonunkat a hazáért, de anyagi támogatásunkkal is ha kell itt vagyunk, hisz mindannyian küzdve küzdünk, hogy harczunk kedvező kimenetelű legyen és hogy ezen csekély anyagi megerőltetéssel, de nem helyesen mondom, hogy ezen csekély kényelmi szempont feláldozásával, — a mi a conversióval jár, hazánk pénzügyeit szolgáljuk.

Ha tehát csak némileg is teljesítjük honfiai kötelességünket, akkor azon biztos reményben vagyunk, hogy úgy, — mint Németországban, a

közel múlt esetben is volt, fényes eredményt érünk el, mivel pénzügyi erőinket bizonyítva, fényes jegyzési diadalt aratunk. Adja Isten, hogy úgy legyen.

× **Márk Endre polgármestersége** most már bizonyos. Semmi kétség nem férhet ahhoz, hogy a tisztujtítás december hó 10-én minden nagyobb választási mozgalmak nélkül fog lefolyni. A most egy hete tartott jelölő ülésen teljes egyhangúsággal jelölték Debreczen mindenrangú és rendü képviselői Márk Endrét a polgárnagyi állásra. Ellenjelöltje nem lesz, ami tekintettel a háboru miatt ugys sokat zaklatott kedélyekre, nem dicsérhető eléggé. Dr. Magoss György, — aki több évtizedes kiváló működésével méltán szolgált rá, mint főügyész az elismerésre, szintén egyhangulag lesz megválasztva főügyésznek. Bizonyos azonban, hogy ősz polgármesterünk, akinek érdemei jelentős helyen fognak megörökítettetni Debreczen krónikaiban, nem magában megy nyugalomba. Vele együtt nyugdíjaztatásukat kérték Körner Adolf főjegyző és K. Tóth Mihály A tisztujtítás így — általános megnyugvásra — simán fog lefolyni, amennyiben a jelölések, — értesüléseink szerint, — minden tekintetben meg fognak felelni a közvélemény általános óhajainak. És ez a választás, a maga nyugodtságával, egyetértésével egyszersmind példázni is fogja a ránk köszöntő új korszakot, melynek jellegje a békés együtt munkálkodás lesz.

A 6 százalékos hadikölcsönre

jegyzéseket eredeti feltételek mellett elfogad és a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja az

Általános Forgalmi Bank rt.

DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 68. SZÁM.

† **A háboru** megy a Végzet kiszámíthatatlan utjain a maga pusztító démonaival. De emberi számítás szerint ez a hét még csak közelebb vitt bennünket, a háboru legelején kilátásba helyezett fényes győzelemhez. Szerbia a végmegsemmi

sülés előtt áll s nem lehetetlen, hogy pár hét alatt vitéz, hősi csapatunk lábai előtt fog feledni Petár király és a ravasz Pasits minden hatalma. Éjszakon az egyesült német és osztrák-magyar hadsereg visszavonult, de nem megvetve s csupán stratégiai szempontokból. — A franciaországi harcok pedig egyre közelebb jutottak a végleges döntéshez. A német csapatok 60 kilométernyire állanak Páristól, melyet a francia kormány nyílt városnak jelentett ki. Ezután pedig az orosz seregek összetörése nyilvánvaló. A háboru esélyei kiszámíthatatlanok ugyan, de a kétszerkettő mégis csak 4 marad mindenképen. Ez örök számművelet szerint pedig a győzelem kilátására minden reményünk meglehet.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Piacz-utca 16. szám. (Saját palota.)

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-állomány nyolczmillió korona.

Érdekközösségben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal!

ÜZLETÁGAI: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltóleszámitolás, törlesztéses és jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdai megbízások, hitellevelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. Saját áruaktár, Safe-deposit (magánletét pénztár).

Affiliált intézetek: Kabai takarékpénztár r.-t., Nádudvari takarékpénztár r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámospercs.

☐ **Az általános élelmiszer uzsora** kigyója Debreczenben is felütötte fejét. De uralkodásának pünkösdi királysága rövidesen véget fog érni. Hála Isten városunk bölcs vezetőségének, éppen a kellő időben indult meg a mozgalom, hogy a hatóság véget vethessen azoknak a visszaéléseknek, melyet a legszemérmertlenebbül folytattak élelmiszer elárúsítóink. Rostás István főkapitány már egy ízben megmutatta, hogy a hatósági elárúsítással milyen fényes eredményeket lehet elérni. Holt bizonyos, hogy a mint a város aHkarja kezébe venni az élelmiszerelárúsítást, nyomban megretirálnak a túlélelmes elárúsítók a maguk horribilis áraikkal. Mert sohasem emlékszünk arra, hogy egy tojásnak 12—13 fillér legyen a piaci ára. Hiszen ilyen árak mellett mi itthon maradottak minden szerb- és muszka-roham nélkül elvérzünk s hősi halál helyett a legszegényetesebb pusztulás áldozatai leszünk.

Előjegyzéseket

a kibocsájtandó 6%-os adómentes állami járadékkölcsönre eredeti feltételek mellett

már most elfogadunk

Az egyesült budapesti fővárosi Takarékpénztár megbízásából

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank.

— **Debreceniek hősi halála.** Hiába a háboru áldozatokkal jár. Egyre jönnek tehát a szomorú hírek, melyek arról szólnak, hogy azok, akik még egy félévvel ezelőtt együtt munkálkodtak velünk az íróasztaloknál, most a tollat felcserélt puskával, kard-

dal kezükben haltak hősi halált úgy a déli, mint az északi csataterén egyaránt. Az általánosabban ismertek szeretettek közül csöndes, szomorúsággal így temettük el szíveinkben a *Kormos Gyula* betegpénztári számtanácsos, Hay Miklós ügyvéd emlékét. Az ifju *Engesszer József* főhadnagy halála is épen olyan nagy részvétet keltett, mint a szerény uri modoru és kedves Hajdu Miklós dr. ügyvéd hősi kimulása. A fiatal Hanke Tibor főhadnagy is a legszebb férfi halálnak lett áldozata. Emléküket itt fogjuk megőrizni a szíveinkben, mert hiszen mi érettünk, a haza jóvoltáért haltak meg, egy legendás hősi küzdelem martirjai lettek.

TÖRLEY

TALISMAN · CASINO · RÉSERVE

+ **Szentgyörgyi Márta**, aki e héten nagy sikerrel vendégszerepelt nálunk, színházunkban e szerepkörben régen tapasztalt szeriozításával, szubtilis finom művészetével egy csapásra meghódította a közönséget. Új stílust, az intelligens publikum által óhajtott mutatott s az énekes ensemblé nagyon sokat nyerne szerződésével.

§§ **Rosz híreket** terjesztettek az elmúlt napokban egyesek. Hogy ugyanis a Kárpátokon keresztül újra beakarnak törni az oroszok Gróf Tisza István, akinek mindenre van gondolja, e hírek hallattára kör-távíratot intézett a főispánokhoz, hivatalos adatokkal igazolva, hogy újabb orosz betöréstől nem tarthatunk. Egyszer volt Budán kutyavásár az oroszok számára, ott is veszett kutyák sorsára jutottak. A Kárpátok megerősítés nélkül többé nem fognak maradni.

(—) **A jótékonyságnak** szép példáját mutatta Fürst Béla kávé, aki kerülve minden hírlapi elszámolást, nap-nap után ajándékokat visz a vasuti kórházakban fekvő beteg katonáknak. Áldják is a beteg hősi harcosok a Fürst Béla jó szívet, aki nem hiuságból, hanem áldott jó lelke sugallatától követve hoz hazafias áldozatot, holmi hírlapi köszönetekre nem számítva.

☉ **A Színházi Hét** úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetekből jól sikerült s általában a színházi kultusz tekintetében nagy fellendülés volt tapasztalható, amit örömmel állapíthatunk meg.

APOLLO

MOZGÓSZÍNHÁZ

Ma szombaton és vasárnap

3, 5. és 7. órakor fél, 9-kor rendes helyár

Vészi Margit

műve 2. részben.

Nagy szövetségesünk Németország

a budapesti Uránia színház vendégjátéka

Elsőrendű látványosság.

Jönnek a németek.

De Theringny — — — — —	Kemény Lajos
Claire felesége — — — — —	Turayné
Aqrienne — — — — —	Halassy M.
Clemence — — — — —	Sinkó Gizi
Dé Chavenay — — — — —	Kassay Károly
Strachurtz — — — — —	Turay
Dr. Wemland — — — — —	Darigó Kornél
Werner altiszt — — — — —	Lugossy
Tinke — — — — —	Várnay
Julie szakácsné — — — — —	Serfőzy E.
Nina — — — — —	Payer Margit

A németek bevonulnak Franciaországba. Két tisztet a híres francia márkai házában szállásolnak el, ahol nagy idegenkedéssel

fogadják őket, de később meghódítják nemcsak az ellenséget, de a két francia főri leányt is. A vége kettős házasság az ellenségeskedésnek.

Tatárjárás.

Lohonyay tábornok — — — — —	Kemény L.
Treyka leánya — — — — —	Sinkó Gizi
Riza bárónó — — — — —	Teleky Ilona
Lőrentey — — — — —	Balázs
Elekes — — — — —	Darigó
Wallernstein — — — — —	Várnay
Mogyorossy kadet — — — — —	Szentgyörgyi Márta

Nagy gyakorlaton Riza bárónó kastélyába kerülnek a huszárok Lőrenteyvel, akit Riza bárónó kikoszorozott valamikor. Lőrentey tüntetőleg a tábornok leányának udvarol, pedig most is szereti Rizát, aki végül is a felesége lesz. A tábornok leányát meg a kadét veszi el.

A miniszterelnök előszobájában.

Knabe irnok — — — — —	Kemény L.
Miniszter — — — — —	Turay
Jean — — — — —	Liptay
Mari — — — — —	Sinkó Giza

1914. évi 6°-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsön.

HADI KÖLCSÖN.

Aláírási felhívás.

Az 1912. évi LXIII. t.-cz. 17. §-a alapján a minisztérium felhatalmaztatott, hogy a hadi szükségletek fedezésére szükséges összegeket addig, amíg azok a törvényhozás útján meg nem állapíttatnak, az elkerülhetetlen szükség mérvéig előlegezhesse és azok megszerzése iránt hitelművellet útján intézkedhessék. E felhatalmazás alapján ezenel 6%-kal kamatozó adómentes állami járadékkölcsön bocsáttatik ki.

A kibocsátás összege a megtartandó nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapíttatni.

A bemutatóra szóló járadék kölcsönkötvények 50, 100, 1.000, 5.000 és 10.000 koronás címletekben fognak kiállíttatni.

A kötvények 1914. november 1-től kezdődőleg évi 6 %-kal, minden év május 1-én és november 1-én lejáró fél-évi utólagos részletekben kamatoztatnak, az első szelvény tehát 1915. május 1-én esedékes.

Az a kötvénytulajdonos, a

ki az általa vásárolt kötvényeket az aláírás alkalmával zárolja s ezt a zárolást 5 éven át fel nem oldatja, azt a jogot nyeri, hogy az ötödik év utolsó negyedében, legkésőbb 1919. november 1-én a kötvényen alapuló követelését, e naptól számított 1 évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az ilyenképen felmondott kötvényeket legkésőbb 1920. november 1-én névértékben visszafizetni. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

A m. kir. pénzügyminisztérium fentartja magának azta jogot, hogy előre közzétéendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás 1920. november 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

A kamatok, éppogy mint felmondás esetén a kölcsönkötvények tőkeértéke, minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó,

bélyeg és illeték levonása nélkül fizettetnek ki.

A kötvények 10 évre szóló kamatszelvevényekkel és szelvényutalvánnyal vannak ellátva, mely utóbbi ellenében az új szelvényivek annakidején a beváltóhelyeknél minden költségtől és illetéktől mentesen átvehető.

Az esedékes szelvények és az esetleg felmondott kötvények költségmentesen beváltatnak:

Budapesten: a magyar királyi központi állampénztárnál, a m. kir. postatakarék-pénztárnál; a magyar korona országainak területén: valamennyi királyi állampénztárnál és adóhivatalnál;

azonkívül további intézkedésig: **Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Banknál, valamint a m. kir. pénzügyminisztérium által erre a célra a magyar korona országai területén vagy azonkívül kijelölendő helyeken.**

A kibocsátásra kerülő 6%-os magyar királyi állami járadékkölcsön ezennel a következő

feltételek

mellett nyilvános aláírásra bocsátatik:

1. Az aláírás történhetik az alább megjelölt aláírási helyek bármelyikénél

1914. évi november 16-tól november 23-ig bezárólag

terjedő határidőben a szokásos hivatalos órákban.

2. Aláírási helyekül szolgálnak a fővárosi és a prespectusban a felsorolt intézetek által a m. kir. pénzügyminiszterium jóváhagyásával felhatalmazott és esetről esetre az illető intézet székhelyén megfélejezően közhírré teendő intézetek.

A kibocsátásra kerülő járadékkölcsön kötvényekre történő befizetésekre a fennálló rendelkezések értelmében átutalás útján igénybevehető a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél, s más ily cégeknek 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratórium alá eső betétek is.

Azok, akik a befizetésekre ilyen betétjüket kívánják igénybe venni, betétjük teljes összege erejéig az illető betéti üzlettel foglalkozó intézet vagy cég közvetítésével jegyvezhetnek, s ezek az intézetek és cégek — amennyiben nem hivatalos aláírási helyek — a betétekből teljesítendő befizetéseket a hivatalos aláírási helyek valamelyikével számolják el.

3. Az aláírási ár minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizettetik, 97 korona 50 fillér,

b) ha pedig az alábbi 4. pontban költüirt kedvezményes fizetési módozat vétetik igénybe, 98 korona.

Ezen az áron felül az aláíróval szemben sem folyókamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

4. Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az az aláírás alkalmával mindenkor az egész aláírt összeg befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál, amennyiben az

aláírás alkalmával nem fizetetik be az egész aláírt összeg, az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosíték képpen leteendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adó hivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezetenél készpénzben, a többi aláírás ihelynél pedig vagy készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, amelyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart.

Az aláírt összegek annál az aláírás ihelynél fizetendők be amelynél az aláírás történt és pedig:

a jegyzett összeg 40%-a legkésőbb 1914. december 12-ig,

a jegyzett összeg 30%-a legkésőbb 1914. december 22-ig,

a jegyzett összeg 20%-a legkésőbb 1915. január 8-ig.

A teljes befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

5. A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-úrlapok az összes jegyzési helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető. Az aláírási levél (nyilatkozat) szövege a hirdalok útján is közölhetni fog.

6. A járadékkötvények kézi zálogul lekötése mellett az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. Hadi Kölcsonpénztár a mindenkori hivatalos váltó-

leszámítolási kamatlábon nyujtanak kölcsönt.

Az igénybevett előlegkölcsön után biztosított kedvezményes kamatláb további intézkedésig, de legalább egy évig érvényben marad.

A nevezett két intézet ugyan csak kedvezményes, vagyis a szabályszerűnél fél százalékkal alacsonyabb kamatláb mellett nyujt előleget egyéb megfelelő értékpapirokra is, amennyiben a felveendő összeg a jelen felhívás alapján aláírt összeg kiegyenlítésére szolgál.

7. Az aláírók kívánságára e járadékkölcsön kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézete, valamint a magyar korona országai, továbbá Bosznia és Hercegovina területén levő fiókjai 1915. december 31-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

8. A végleges cimletek elkészítéséig a m. kir. pénzügyminiszterium részéről egységesen kiállított ideiglenes elismervények adatnak ki az aláíróknak, mely elismervényeknek végleges kötvényekre való kicserélése 1915. április 1-től kezdődőleg költségmentesen ugyanazon helyen fog megtörténni, ahol az ideiglenes elismervények kiadatnak.

Budapest, 1914. évi november hó 11-én.

Teleszky János s. k.
magyar királyi pénzügyminiszter.